

ΕΞΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΚΡΙΝΟΥΝ ΤΟΝ κ. ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟ

«Έκανε πολλά λάθη»

Κώστας Σημίτης (πρώην υπουργός Παιδείας):

Ακολούθησε το πνεύμα μιας περασμένης εποχής.

Το πρώτο και κύριο σφάλμα του υπουργείου Παιδείας είναι ότι δεν αντελήφθη ποια είναι τα κεντρικά προβλήματα της Παιδείας σήμερα και το μέγεθος της κρίσης.

Η εκπαίδευση σε μια εποχή όπου παίζουν όλο και μεγαλύτερο ρόλο οι δυνατότητες ανάλυσης, κριτικής θεώρησης, ανάπτυξης πρωτοβουλιών, πρέπει να έχει ως στόχο την ανάπτυξη της κριτικής γνώσης. Το σύστημα εκπαίδευσης, όταν πραγματοποιούνται ραγδαίες τεχνολογικές αλλαγές, εντάσσεται η κοινωνία μας όλο και περισσότερο στη διεθνή κοινωνία και η ανταγωνιστικότητα έχει όλο και μεγαλύτερη σημασία για την απασχόληση και τις δυνατότητες εξέλιξης του ατόμου, πρέπει να συνδεθεί με την παραγωγή. Κοντά σ' αυτά καθοριστική σημασία έχει η ποιότητα του εκπαιδευτικού προσωπικού και η υλικοτεχνική υποδομή.

Ο υπουργός, παγιδευμένος στη λογική της εποχής που βρισκόταν στην αντιπολίτευση, πίστεψε ότι το πρόβλημα λύνεται με μια σειρά από διορθωτικά μέτρα, που θα έφεραν πίσω την «καλή εποχή» της αυστηρότητας, της πειθαρχίας και θα καταργούσαν τις «διαλυτικές» ρυθμίσεις του ΠΑΣΟΚ. Γι' αυτό προχώρησε ευκαιριακά. Στις μέγιστες αποφάσεις του δεν μπορεί να διακρίνει κανείς σχέδιο, στόχους. Παράδειγμα, μια σειρά από ρυθμίσεις χωρίς συνοχή από το καλοκαίρι και μετά, όπως η κατάργηση των μεταλυκειακών κέντρων. Γι' αυτό προχώρησε επίσης, ακολουθώντας το πνεύμα μιας περασμένης εποχής. Παράδειγμα τα Προεδρικά Διατάγματα με το σύστημα βαθμολόγησης της διαγωγής. Ταυτόχρονα, η πολιτική του παρουσίασε όλα τα χαρακτηριστικά της συντηρητικής πρακτικής των περασμένων δεκαετιών, την κομματικοποίηση της διοίκησης, τις παροχές προς τους οπαδούς της παράταξης, την αλαζονεία. Η διοίκηση της εκπαίδευσης άλλαξε, με μοναδική επιδίωξη να τοποθετηθούν «οπαδοί» της Νέας Δημοκρατίας. Τα αξιοκρατικά κριτήρια, για τα οποία τόσος λόγος γίνεται, ξεχάστηκαν σε λίγες μέρες. Το καλοκαίρι ιδρύθηκε Πανεπιστήμιο Οικιακής Οικονομίας! Αυτό ήταν το μήνυμα του υπουργείου προς την πανεπιστημιακή κοινότητα για το τι θεωρεί επείγον το υπουργείο. Ο υπουργός μιλάει για διάλογο, αλλά σε όλα τα κρίσιμα σημεία απέρριψε τις παρατηρήσεις που έγιναν. Ουσιαστικός διάλογος δεν έγινε. Οι επικλήσεις για διάλογο αποδείχθηκαν ως μια τακτική και τίποτε παραπάνω.

Απόστολος Κακλαμάνης (πρώην υπουργός Παιδείας):

Αυταρχισμός και συντηρητική στροφή.

Η πολιτική ηγεσία του υπουργείου Παιδείας οφείλει να βρίσκεται σε εγρήγορη περισκότηση από οποιαδήποτε άλλη πλευρά, να συλλαμβάνει εγκαίρως και να αξιοποιεί τα μηνύματα που έρχονται από τον «κατ' εξοχήν ευαίσθητο» - αλλά και εύφλεκτο - χώρο της εκπαίδευσης. Οφείλει αυτή πρώτη να επιδιώκει ουσιαστικό διάλογο, αντί να αιφνιδιάζει, να χρησιμοποιεί χαμηλούς τόνους και προπαντός να αποφεύγει τη μικροπολιτική, εκεί που έστω και τόσο αργά επιβάλλεται σήμερα σύγκλιση και συναίνεση.

Ο κ. Κοντογιαννόπουλος έκανε το βαρύτατο σφάλμα, ευθύς ως ανέλαβε τα καθήκοντά του και όπως του επιβλήθηκε ως κυβερνητική γραμμή, να εντάξει την υπόθεση της εκπαίδευσης στη γενικότερη κυβερνητική στρατηγική της αδιαλλαξίας και του αυταρχισμού, της συντηρητικής στροφής και της ιδιωτικοποίησης των πάντων.

Μια προοδευτική κυβέρνηση, μια άλλη πολιτική

Του ΣΠΥΡΟΥ ΟΡΝΕΡΑΚΗ

Η ΑΝΤΙΠΑΡΑΘΕΣΗ που έχει ξεκινήσει τις τελευταίες εβδομάδες ανάμεσα στον υπουργό Παιδείας κ. Β. Κοντογιαννόπουλο και τους φορείς της εκπαιδευτικής κοινότητας (φοιτητές, σπουδαστές, μαθητές κ.λπ.) έφερε στην επιφάνεια τα χρόνια προβλήματα της παιδείας, τα οποία - δυστυχώς - παραμένουν άλυτα.

«Χρειάζεται εθνική πολιτική για την παιδεία», έχουν παραδεχθεί οι εκάστοτε πολιτικές ηγεσίες του «ευαίσθητου» υπουργείου, όμως κάθε φορά, κατά γενική ομολογία, ουσιαστικές λύσεις δεν δίνονται και το «έργο» επαναλαμβάνεται!.

Ο κ. Β. Κοντογιαννόπουλος βρίσκεται σε «δύσκολη θέση», αφού αμέσως μετά τις σχετικές δηλώσεις του, ο ίδιος ο Πρωθυπουργός δήλωσε πως οι μαθητές κινούνται αυτόνομα, χωρίς να καθοδηγούνται από κανέναν. Αν σ' αυτό προστεθεί το κύμα των καταλήψεων των σχολείων σε όλη τη χώρα, καθώς και οι εντυπωσιακές διαδηλώσεις των μαθητών, τότε είναι φανερό ότι η θέση του υπουργού Παιδείας δυσχεραίνει ακόμη περισσότερο.

«Ποια, όμως, είναι τα λάθη του υπουργού;».

Στο ερώτημα αυτό απάντησαν στα «ΝΕΑ» έξι προσωπικότητες της πολιτικής ζωής. Οι πέντε απ' αυτές, ο κ. Κ. Σημίτης, ο κ. Απ. Κακλαμάνης, ο κ. Γ. Α. Παπανδρέου, ο κ. Χ. Καστανίδης και ο κ. Στ. Τζουμάκας, διετέλεσαν υπουργοί και υφυπουργοί Παιδείας επί κυβερνήσεων ΠΑΣΟΚ, ενώ ο έκτος, ο βουλευτής του Συνασπισμού κ. Μ. Δρεττάκης, σαν καθηγητής πανεπιστημίου που είναι, γνωρίζει πολύ καλά τα προβλήματα της εκπαίδευσης.

ηγεσία του υπουργείου, με περισσότερη ευαισθησία και κατανόηση, δηλαδή πιο κοντά στη νεολαία και τα οράματά της, θα προσπαθούσε να επωφεληθεί ο τόπος και η Παιδεία από τις δημιουργικές προοπτικές αυτού του κινήματος. Η κυβέρνηση, όμως, της Ν.Δ. είναι τόσο κοντόφθαλμη, ώστε να αντιμετωπίζει τη νέα γενιά και το ελπιδοφόρο κίνημά της - όπως κάθε αυταρχική εξουσία - με προδοκάστιες και άλλα μέτρα καταστολής σαν μια μικρή ασήμαντη συντηρία.

Γ. Α. Παπανδρέου (πρώην υπουργός Παιδείας):

Αυθαίρετες εξουσίες από το «πλίντ σύστημα».

Η αδυναμία να κατανοήσει τους μαθητές και να επικοινωνήσει το υπουργείο με τη νεολαία, αποτελεί τη βάση του προβλήματος. Είναι τεράστιο λάθος, όσο και αδυναμία του υπουργείου να θεωρεί ότι οι μαθητές είναι υποκινούμενοι.

Θεωρεί, ίσως, ότι είναι μια εύκολη μέθοδος να απορριφθεί ο διάλογος. Πώς θα γίνει διάλογος ελικρινής με «υποκινούμενους», με άτομα που δεν έχουν δική τους βούληση;

Από την ίδια αντίληψη διαπνέεται και η ουσία των Προεδρικών Διαταγμάτων.

Χωρίς διάλογο και κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού, υπογράφει ο υπουργός τα αναχρονιστικά και αυταρχικά Προεδρικά Διατάγματα. Π.χ. την καθιέρωση έμμεσης αντί άμεσης εκλογής του μαθητικού συμβουλίου, την κατάργηση της γενικής συνέλευσης ή το τρομακτικής σε επίσημη λεγόμενο «Point System», όπου δημιουργεί ένα πλαίσιο για την παρακολούθηση της εξωσχολικής ζωής. Παρά τα όσα υποστηρίζει ο υπουργός Παιδείας περι-

«παραπληροφόρησης» των μαθητών, το πλαίσιο αυτό δίνει αυθαίρετες εξουσίες σε καθηγητές και διευθυντές σχολείων. Δίνει τη δυνατότητα να αξιολογήσουν την ιδιωτική ζωή των μαθητών, τον τρόπο αμφιέσής τους, την κοινωνική τους συμπεριφορά, ακόμα και την πολιτική τους. Δικαιολογημένα, λοιπόν, διαμαρτύρονται οι μαθητές. Οι ανησυχίες των μαθητών και φοιτητών εντάθηκαν με την ασάφεια που προκάλεσε το υπουργείο Παιδείας με τις συνειδητές, αλλά ανεπίσημες και αντιφατικές διαρροές γύρω από το περιεχόμενο του πολυνομοσχεδίου. Ασάφεια από όπου, όμως, αναδίδεται κάτι πολύ σαφές: η «δημόσια» Παιδεία και κατ' επέκταση η δωρεάν Παιδεία, η εξασφάλιση δηλαδή ίσων ευκαιριών για όλους στο χώρο της μόρφωσης, είναι στο στόχαστρο της κυβέρνησης.

Η επίκληση της ανάγκης συναίνεσης και συνεργασίας γίνεται από το υπουργείο κατόπιν εορτής. Κανένας διάλογος για τα Π.Δ., ενώ όταν ήταν στην αντιπολίτευση και ζητήθηκε η συμμετοχή της Ν.Δ. σε διακομματική επιτροπή (επί υπουργίας μου), για να χαραχθεί μια εθνική πολιτική και να συμφωνηθούν συγκεκριμένα θέματα, όπως των Γενικών Εξετάσεων, της επιμόρφωσης των καθηγητών, της υλικοτεχνικής υποδομής και της χρηματοδότησης της Παιδείας, ήταν η μόνη παράταξη που αρνήθηκε.

Σήμερα θα πρέπει, τουλάχιστον ως κίνηση καλής θέλησης, να άρει τα διατάγματα και να αρχίσει έναν ανοιχτό και καλόπιστο διάλογο με όλους τους φορείς της εκπαιδευτικής κοινότητας, καθώς και με τα κόμματα, ξεκινώντας από «μηδενική βάση».

Με τη συμμετοχή της νεολαίας και μόνο μπορεί να δημιουργηθεί ένα πλαίσιο και μια λειτουργία της Παιδείας, που θα εμπνεύσει τη νεολαία αντί να τη χειραγωγεί.

Ας συνειδητοποιήσουμε ότι σήμερα οι νέοι έχουν ξεπεράσει τα κόμματα. Η κριτική τους είναι πολύ βαθύτερη και ωριμότερη. Ο κομματισμός και η πόλωση, που υποβάθμισαν την πολιτική ζωή στη χώρα μας, είναι παρελθόν για τη νεολαία.

Μανώλης Δρεττάκης (βουλευτής του Συνασπισμού, καθηγητής):

Έριξε το βάρος σε δευτερεύοντα θέματα.

Το βασικότερο λάθος του σημερινού υπουργού Παιδείας είναι ότι επικέντρωσε την προσοχή του σε δευτερεύοντα και όχι σε πρωτεύοντα προβλήματα της εκπαίδευσης, τα οποία για να λυθούν απαιτούν διάλογο, συναίνεση και αύξηση των δαπανών

για την Παιδεία.

Δυστυχώς, ο σημερινός υπουργός Παιδείας τόσο το 1990 όσο και το 1991 άφησε να μειώνεται το ποσοστό του κρατικού προϋπολογισμού που διατίθεται για την εκπαίδευση, δεν προχώρησε στον αναγκαίο διάλογο με όλους τους φορείς και στις αλλαγές που πρέπει να γίνουν στο εκπαιδευτικό σύστημα και επιπλέον προχώρησε στην έκδοση των επίμαχων Προεδρικών Διαταγμάτων, χωρίς τη συναίνεση των ενδιαφερομένων.

Έστω και την ύστατη αυτή ώρα, δύο πράγματα μπορεί να κάνει:

— Να αναστείλει την ισχύ των Προεδρικών Διαταγμάτων και να αρχίσει διάλογο «από το μηδέν», όπως ζητούν οι μαθητές και

— Να ζητήσει να δεσμευτεί τουλάχιστον το 15% των αποθεματικών του προϋπολογισμού του 1991 (δηλαδή 30 δισεκατομμύρια δραχμές) για τις ανάγκες της εκπαίδευσης.

Χάρης Καστανίδης (πρώην υφυπουργός Παιδείας):

Η νέα γενιά δίνει ιστορική κατάθεση.

Ένας απόρροπος, γεμάτος ζωτικότητα παράγοντας εισέβαλε ξαφνικά στη ζωή μας. Οι μαθητές και οι αγώνες τους. Αναστατώνουν τη μικρόχαρη καθημερινότητά μας, αναταράζουν την κοινωνική στασιμότητα και μια ασφυκτική συμβατική πολιτική ζωή, που κανέναν δεν εμπνέει.

Η κυβέρνηση και η ηγεσία του υπουργείου Παιδείας σε τραγικό αδιέξοδο, αδυνατούν να κατανοήσουν τι ακριβώς συμβαίνει, συμπεριφέρονται με την αυταρχική μικρόνοια όσων αλαζόνων ονειρεύονται να συντριβούν κάθε φορά τη διαφωνία και την ευαισθησία στο όνομα νέων ιδεών. Η άρνηση των μαθητών να δεχθούν τα Προεδρικά Διατάγματα και την επιβάλλομενη από αυτά αξιολόγηση της εξωσχολικής τους συμπεριφοράς, είναι μόνον η αφορμή. Ο υφυπουργός Παιδείας, αλλά και οι πολιτικές ηγεσίες, δεν έχουν κατανοήσει ότι η νεανική έξαρση είναι η προσπάθεια της νέας γενιάς της εποχής μας να δημιουργήσει το δικό της ιστορικό γεγονός.

Στέφανος Τζουμάκας (πρώην υφυπουργός Παιδείας):

Πολεμική, πόλωση, επιβολή και μονόλογος.

Ο υπουργός της Νέας Δημοκρατίας και όχι της Παιδείας έκανε κανένα λάθος. Αυτά στείλει η παράταξη του και ανέλαβε να εφαρμόσει. Οι βασικές ιδεολογικές επιλογές της Δεξιάς είναι γνωστές:

— Σημασία και έμφαση στην πειθαρχία, αντί στην αναζήτηση, απόκτηση και ανα-παραγωγή γνώσεων.

— Πολεμική, πόλωση, επιβολή και μονόλογος, αντί διάλογο, προσέγγιση και συναίνεση.

— Κομματική επικράτηση, αντί πανεθνικής προσπάθειας.

— Υποβάθμιση της δημόσιας εκπαίδευσης.

Σήμερα η χώρα χρειάζεται πολίτες σκεπτόμενους και με γνώσεις. Σήμερα καθοριστική δύναμη στον κόσμο είναι η γνώση και δίνονται μάχες για την απόκτησή της. Σήμερα υπάρχει γενικότερη κρίση αξιών και προτύπων και τα εκπαιδευτικά κέντρα πρέπει ολοένα και περισσότερο να εξελίσσονται σε κέντρα μάθησης, οραματισμού, ανάπτυξης ευαισθησιών.